

Допустити до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)
Д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.

(прізвище та ініціали)
“ ” 2018 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему: **Депозитна політика сучасного банку**

Виконавець: студент 6 курсу, групи 62 спеціальності 72 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
БУРЛАКА А.В.

Науковий керівник: к.е.н., ст. викл.
ГАЙДУКОВИЧ Д.С.

ОДЕСА - 2018 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ.....	6
1.1. Економічна сутність депозитної політики банку та її значення у формуванні ресурсної бази.....	6
1.2. Характеристика чинників, що впливають на депозитну політику банків.....	13
1.3. Методичні підходи до формування та реалізації депозитної політики банківської установи.....	21
Висновки до першого розділу.....	34
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «БАНК ВОСТОК»....	36
2.1. Оцінка депозитних операцій в ПАТ «БАНК ВОСТОК».....	36
2.2. Розміщення ПАТ «БАНК ВОСТОК» депозитної бази в активні операції банку.....	51
2.3. Характеристика депозитних програм ПАТ «БАНК ВОСТОК»	62
Висновки до другого розділу	67
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ.....	70
3.1. Методичний підхід до оцінювання впливу чинників на процес формування та реалізації депозитної політики банку.....	70
3.2. Удосконалення системи управління якістю депозитних послуг банку.....	78
3.3. Науково-методичний підхід до прогнозування рівня банківських ресурсів.....	85
Висновки до третього розділу	90
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Формування депозитної політики банків займає провідне місце у забезпечення ефективної депозитної діяльності банків. Тривалий період часу питанню депозитної політики в Україні не приділялося належної уваги. Це пов'язано з тим, що попит на банківські послуги значно перевищував пропозицію, висока інфляція, наявність дешевих ресурсів – усі ці умови забезпечували високу норму прибутку банківських операцій, змінюючи саму природу їх ризику.

Вільний доступ до коштів ринку міжбанківського кредитування, дозволяла банкам підтримувати прийнятну структуру залучених коштів.

У теперішній час актуальність проблеми перегляду депозитної політики на рівні кожного банку та активізації інструментів утримання існуючих депозитних ресурсів та нарощення їх обсягу обумовлюється, по-перше, гострим дефіцитом економіки України у недорогих кредитних ресурсах, і по-друге, необхідністю стабілізації ситуації в банківській системі, запобіганню негативній тенденції відтоку коштів з депозитних рахунків фізичних і юридичних осіб та подолання панічних настроїв, які призводять до падіння рівня ліквідності і платоспроможності банків, а іноді й до їх банкрутств внаслідок вилучення значних сум грошових коштів з їх ресурсної бази.

Останні банківські кризи привели до того, що кожен банк в межах нормативно-правової бази повинен формувати ефективну депозитну політику щодо процентної політики, структури залучення ресурсів, джерел поповнення власного капіталу з метою нівелювання та покриття прийнятих ризиків.

Зазначене актуалізує необхідність подальших досліджень щодо формування ефективної депозитної політики банків.

Проблемам формування та реалізації депозитної політики приділяється значна увага учених. Серед вітчизняних науковців, які займаються дослідженням цієї проблеми, необхідно виділити таких: М. Алексеєнко, О. Бартош,

Т. Башинського, В. Волохатої, О. Дзюблюка, О. Дмитрієвої, Р. Герасименко, М. Ігнатишин, О. Золотарьової, В. Коваленко, Л. кузнецової, Н. Кожель, Р. Кучернко, Р. Лаврова, В. Стойки, Н. Шульги та багатьох інших.

Отже, існує необхідність щодо проведення комплексного дослідження сучасного стану, визначення основних положень щодо формування та реалізації депозитної політики банків в сучасних умовах розвитку фінансового ринку. Тому важливість дослідження зазначеної проблеми та недостатній рівень її практичної розробки зумовили вибір теми дипломної роботи, її актуальність, теоретичну та практичну значущість.

Метою дослідження є розробка теоретичних і методичних положень щодо формування та реалізації депозитної політики банків та практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Відповідно до поставленої мети дипломній роботі були сформульовані такі завдання:

- дослідити теоретичні аспекти депозитної політики банків;
- проаналізувати основні чинники, які впливають чинників, що впливають на формування та реалізацію депозитної політики банків;
- проаналізувати методичні підходи до формування та реалізації депозитної політики банківської установи;
- оцінити депозитні операції в ПАТ «БАНК ВОСТОК»;
- проаналізувати розміщення в ПАТ «БАНК ВОСТОК» депозитної бази в активні операції банку;
- надати характеристику депозитних програм ПАТ «БАНК ВОСТОК»;
- розробити методичний підхід до оцінювання впливу чинників на процес формування та реалізації депозитної політики банку;
- удосконалити систему управління якістю депозитних послуг банку;
- обґрунтувати науково-методичний підхід до прогнозування рівня банківських ресурсів.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації депозитної політики банку.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають у процесі формування та реалізації депозитної політики банку.

Методи дослідження. Під час дослідження використовувалися наступні загальнонаукові методи: узагальнення та систематизація (при вивченні сутності поняття «депозитних ресурсів банку», визначенні факторів, що впливають на залучення ресурсів банку з депозитних джерел); порівняння (у процесі встановлення спільних і відмінних рис методик аналізу та контролю депозитних ресурсів, інструментів регулювання депозитних ресурсів банку); системного аналізу (при визначенні елементів системи управління депозитних ресурсів банку); методи оцінки фінансового стану банку.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань формування та реалізації депозитної політики в банку; статистичні дані Національного банку України, Асоціації українських банків України, інформація центральних банків; нормативні документи, аналітичні огляди Міжнародного валютного фонду, Базельського комітету з питань банківського нагляду, Світового банку, статистичні звіти міністерств і відомств, інших органів державного управління; монографічні дослідження та наукові публікації з питань антикризової фінансової стійкості банків.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведено теоретичні і методичні положення щодо формування та реалізації депозитної політики банків та практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

За результатами магістерської роботи, зроблено наступні висновки:

1. Проведена характеристика підходів до визначення поняття «депозитна політика банку», з якої можливо зробити висновки, що депозитна політика – це складне економічне явище; її суть необхідно розглядати як у широкому, так і у вузькому значеннях. У широкому – депозитну політику комерційного банку характеризують як стратегію і тактику банку при його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом. Під депозитною політикою у вузькому значенні розуміють стратегію і тактику банку в частині організації депозитного процесу з метою забезпечення його ліквідності.

2. Визначено найбільш впливові фактори, які спроможні допомогти банківській установі розширити частку клієнтського ринку та залучити якомога більше депозитної ресурсної бази. До таких чинників варто віднести: врахування рівня інфляції та доходів населення загалом по країні; вплив політики НБУ та Уряду, стан соціального середовища; поліпшення роботи персоналу банку, які обслуговують безпосередньо клієнтів у відділенні та здійснюють поточне спілкування із ними; впровадження нових форм співпраці із клієнтами задля їх потенційного зацікавлення в послугах банку, створення більш зручних умов для клієнтів по виконанню депозитної угоди; постійне та систематичне зниження рівня ризику пов'язаного із нерациональними рішеннями, які можуть стосуватись депозитної угоди; застосування різних прийомів заохочення клієнтури банку (реклама; надання додаткових безкоштовних послуг на додачу до депозитної угоди; розташування філій у

місцях, наближених до клієнтів; пристосування графіка роботи до потреб клієнтів).

3. Відповідно до уточненого визначення «депозитна політика» встановлено, що формування депозитної тактики відбувається в межах заданих напрямів депозитної стратегії і орієнтовано на їх виконання в поточному періоді. Цей процес передбачає визначення обсягів та структури банківських депозитів, розробку заходів щодо їх залучення, а в необхідних ситуаціях – створення моделі прийняття управлінських рішень у випадку настання несприятливих обставин.

4. Оцінка депозитних операцій в ПАТ «БАНК ВОСТОК» дає змогу порекомендувати ПАТ «БАНК ВОСТОК» визначати стратегію підтримки стійкості депозитів. Частиною такої стратегії виступає маркетинг – підвищення якості обслуговування клієнтів, із тим щоб вони залишалися надійними для банку і під час кризових ситуацій. Підвищення термінів ощадних депозитів, їхньої середньої суми також пом'якшує коливання депозитів під час криз.

5. Протягом аналізованого періоду ресурси банку розміщувалися, головним чином, у вигляді наданих кредитів, проте обсяги кредитування у 2017 р. дещо скоротилися (до 70,36 %) у порівнянні з 2013 р. (72,67 %), 2014 р. (74,72 %), 2015 р. (58,85 %) та 2016 р. (66,41 %). Найбільшу питому вагу займають кредити надані юридичним особам. Так, у 2017 р. їх частка в структурі розміщених коштів склала 68,18 %, хоча вона декілька зменшилася у порівнянні з 2013 р. (71,80 %). Залишається стабільно вагомою частка такого виду розміщення ресурсів як готівка, яка у 2017 р. склала 12,87 %, хоча у порівнянні з 2013 р. вона зменшилася на 6,20 %. Слід звернути увагу на такий ресурс розміщення як кошти в інших банках, питома вага якого у 2017 р. склала 7,35 % проти 4,20 % у 2013 р. ПАТ «БАНК ВОСТОК» активізував роботу щодо розміщення коштів у цінні папери. За аналізований період спостерігається тенденція до збільшення частки цього ресурсу розміщення, а саме: 2013 р. – 0 %; 2014 р. – 0,01 %; 2015 р. – 8,99 %; 2016 р. – 7,94 %; 2017 р. – 9,52 %.

6. На підставі проведеного аналізу депозитної бази ПАТ «БАНК ВОСТОК», визначено, ефективність його депозитної політики. Як свідчать аналіз даних ефективність депозитної політики ПАТ Банк «ВОСТОК» знаходиться у задовільному стані.

7. Нами доведено, що на рівні системи ПАТ «БАНК ВОСТОК» в цілому впровадити в практику модель управління якістю депозитних послуг. Саме підвищення якості депозитного обслуговування, з нашої точки зору, може допомогти утримати позиції лідера при зниженні рівня процентних ставок. Функцію контроль за якістю депозитного обслуговування пропонуємо закріпити за Центральним офісом відповідно до механізму, наведеного нижче.

8. У роботі запропоновано впровадження в практику ПАТ «БАНК ВОСТОК» запропонованої моделі управління якістю депозитних послуг дасть йому змогу не тільки утримати завойовані позиції на ринку депозитних послуг, але й значно підвищити свій імідж серед клієнтів, що, в свою чергу, значно збільшить приток коштів населення на депозитні рахунки в даному банку в умовах поступового зниження ставок за депозитними угодами. В результаті чого банк розширить свою ресурсну базу й отримає додаткові ресурси для здійснення активних операцій.

9. Обґрунтовано науково-методичний підхід до прогнозування рівня банківських ресурсів, з якого можна зробити підсумок, що депозитна політика банку залежить від обсягу та структури сформованих банківських ресурсів, каналів їх розміщення та спектру депозитних продуктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Золаторьова, О.В. Модифікація депозитної політики комерційних банків України [Текст] / О.В. Золаторьова, Ю.В. Півняк, О.В. Гурбич // Економіка та держава. – 2015. – № 2. – С. 65-69.
2. Лавров, Р.В. Депозитна політика банку в сучасних умовах [Текст]/ Р.В. Лавров // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2010. – № 4 (8). – С. 182-187.
3. Бартош, О. Депозитна політика банку та основні етапи її формування [Текст] /
О. Бартош // Вісник УБС НБУ. – 2008. – № 3. – С. 97—101.
4. Волохата, В.Є. Роль депозитної політики в управлінні ресурсами банку [Текст] / Волохата В. Є. // Вісник НТУ "ХПІ". – Харків: НТУ "ХПІ". – 2012 . – № 58 (964). – С. 38-46.
5. Герасименко, Р.А. Депозитная политика банков и факторы, влияющие на ее формирование [Текст] / Р.А. Герасименко, Е.И. Хорошева, В.В. Герасименко // Финансы, учет, банки. – 2011. – № 1 (17). – С. 141-150.
6. Еш, С. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення в умовах економічної кризи банків [Електронний ресурс] / С.М. Еш, К. Тютіна. – Режим доступу:
<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9499/1/DEPOZITIC%20POLICY%20OF.pdf>
7. Коцовська, Р.Р. Банківські операції: навч. посібн. [Текст] / Р.Р. Коцовська, О.П. Павлишин, Л.М. Хміль. –К.: УБС НБУ Знання, 2010. – 390 с.
8. Кучеренко, С.А. Депозитна політика банку та основні напрями її реформування [Текст] / С.А. Кучеренко, Я.В. Лихочас // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2013. – №6. – С. 342—345.
9. Лавров, Р.В. Депозитна політика банку в сучасних умовах [Текст] / Р.В. Лавров // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2010. – № 4 (8). – С. 182-187.

10. Коваленко, О.М. Депозитна політика банків та її вплив на ефективність залучення депозитних ресурсів [Текст] / О. М. Коваленко // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – №2. – С. 39-44.
11. Коваленко, В.В. Депозитна діяльність банків України: реалії та розвиток на майбутнє [Текст] / В.В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип.4. – С. 834-837.
12. Олексенко, М.В. Депозитна політика банків на сучасному етапі / М.В. Олексенко [Текст] // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу . – 2011. – № 4(16). – С. 166-169.
13. Шульга, Н.П. Банківський контролінг: підручник [Текст] / Н.П. Шульга. – К: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 437 с.
14. Бартош, О.М. Депозитна політика як складова управління діяльністю банку [Текст] / О.М. Бартош // Фінансовий простір. – 2014. – № 49(16). – С. 19-24.
15. Вожжов, А. П. Формування ресурсів комерційних банків [Текст] / А. П. Вожжов // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 116-124.
16. Дмитрієва, О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку [Текст] / О. А. Дмитрієва // Фінанси України. – 2010. – № 5. – С. 138-144.
17. Ігнатишин, М.В. Ресурсна база комерційних банків та її роль у механізмі розвитку банківського бізнесу [Текст] / М.В. Ігнатишин // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2017. – Вип. 1 (7). – С. 205-209.
18. Кейнс, Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег [Текст] / Дж.М. Кейнс. – М.: Прогресс, 1978. – 494 с.
19. Манків, Г. Н. Макроекономіка [Текст] / під ред. С. Панчишина. – Київ: Основи, 2000. – 588 с.
20. Коваленко, О.М. Циклічність економічного розвитку України та депозитні ресурси у цих умовах [Текст] / О.М. Коваленко // Бізнес-Інформ. – 2017. – № 1. – С. 199-204.
21. Стойка, В.С. Можливості відновлення довіри до банківської системи України в сучасних умовах [Текст] / В.С. Стойка / Науковий вісник Ужгородського університету. – 2017. – Вип. 1 (49). – С. 289-294.

22. Bagelot Walter. Lombard Street: A Description of the Money Market [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oll.libertyfund.org/simple.php?id=128>.
23. Лукін, Д. Етичні аспекти бізнесу українських банків [Текст] / Д.Лукін, Т. Мазило // Вісник НБУ. – 2004. – № 2. – С. 22 – 24.
24. Хілько, А. Відродити Україну через довіру до банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://n-v.com.ua/vidroditi-ukra%D1%97nu-cherez-doviru-do-bankiv/>.
25. Коваленко, В.В. Вплив депозитної політики на формування архітектури розвитку банків [Текст] / В.В. Коваленко // Scientific Journal «ScienceRise». Економічні науки. – 2015. - № 3/3(8). – С. 78 – 81.
26. Башинський, Т.В. Соціальна відповідальність банківського сектору України [Текст] / Т.В. Башинський // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2014. – Вип. 25. – С. 104 – 110.
27. Басадзе, К.М. Відновлення довіри до банківської системи: міф чи реальність [Текст] / К.М. Басадзе // Фінансовий простір. – 2015. - № 1 (17). – с. 18 – 22.
28. Як відновити довіру до банків? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kyiv1.org/news/yakvidnoviti-doviru-do-bankiv-043152/>.
29. Сало, І.В. Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник [Текст] / І.В. Сало, О.А. Криклій. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с.
30. Дребот, Н. П. Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг [Електронний ресурс] / Н. П. Дребот. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/RE/2008_4/Re200804_17.pdf.
31. Банківська справа: управління та технологія [Текст] / Під ред. А.М. Тавасеева – М: Юнити, 2006 г. – 865 с. Банківська енциклопедія / Під редакцією д. ек. н. професора Мороза А.М. - К.: "Слід", 2005.- 328 с.

32. Богомолов, С.М. Процент за кредит [Текст] / С.М. Богомолов. – М.: Фінанси і статистика, 1990. – 265 с.
33. Гейлбронер, Р. Економіка для всіх. Як працює банківська система [Текст] / Р. Гейлбронер, Л. Тароу// Галицькі контракти . – 2007 р. – № 25 . – С. 58-59.
34. Корниенко, Е.Б. Комерційні банки і їх операції: навчальний посібник [Текст] / Е.Б. Корниенко. – Симферополь, 2006. – 270 с.
35. Заруба, О.Д. Фінансовий менеджмент у банках: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей [Текст] / О.Д. Заруба. – К.: Знання , 2009. – 172 с.
36. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Київ: «Центр учбової літератури», 2016. – 520 с.
37. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Одеса: Видавництво «Атлант», – 2014. – 485 с.
38. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М. І. Зверяков, О. М. Зверяков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.
39. Офіційний сайт ПАТ «БАНК ВОСТОК»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bankvostok.com.ua>.
40. Показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
41. Значення економічних нормативів в цілому по системі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
42. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: інструкція, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 . – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

- 43.Ковбасюк, М. Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств [Текст] / М.Р. Ковбасюк. – К.: Видавничий дім «Скарби». – 2001. – 336 с.
- 44.Кириленко, В. Організація подальшого контролю за депозитними операціями банку [Текст] / В. Кириленко // Вісник НБУ. – 2003. – №3 – С. 27 – 30.
- 45.Нормативи та складові розрахунку регулятивного капіталу банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
- 46.Тігіпко, С. Сучасна Україна: шляхи, форми, проблеми реформування банківської системи [Текст] / С. Тігіпко // Вісник Національного банку України. – 2003. – № 4. – С. 2-6.
- 47.Кожель, Н.О. Оцінка факторів впливу на процес формування та реалізації депозитної політики банку [Текст] / Н.О. Кожель // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – Суми: УАБС НБУ, 2005. – С. 223-233.
- 48.Доходи та заощадження в умовах трансформації економіки України: Науковий збірник / За ред. З.Г. Ватаманюка. – Львів: Інтереко, 2002. – 275 с.
- 49.Смовженко, Т.С. Основні мотиви та чинники формування заощаджень домогосподарствами [Текст] / Т.С. Смовженко // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 5. – С. 32-35.
- 50.Бушуєва, І. Маркетингова стратегія банку з депозитних послуг [Текст] / І. Бушуєва // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 1. – С. 15-16.
48. Коваль, С. Л. Формування фінансових ресурсів комерційних банків [Текст] / С. Л. Коваль // Фінанси України. – 2012. – №7. – С. 110-115.
- 49.Пантелєєва, Н. Інноваційні підходи до формування ресурсної бази банків на засадах клієнтоцентричної депозитної політики [Текст] / Н. Пантелєєва // Банківська справа. – 2013. – №2. – С. 59-72.
- 50.Вагнер, І.М. SWOT-аналіз як інструмент стратегічного аналізу [Текст]

/ І.М. Вагнер // Вісник Криворизького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – № 4 (20). – С. 81-84.

51. Антоненко, В.М. Сутність та перспективи впровадження портфельного (матричного) стратегічного планування діяльності комерційних банків України [Текст] / В.М. Антоненко, Л.Л. Катранжи // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 8. – С. 556-562.
52. Витковская, Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов [Текст] / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монографія. – 2013. – С. 211-256.
53. Підгорний, А. З. Статистика: навчальний посібник [Текст] / А. З. Підгорний, І. Г. Готліб, К.В. Вітковська [та інші] / за ред.. А.З.Підгорного. - Одеса, 2013. – 106 с.
54. Погорелова, Т.В. До питання статистичного оцінювання ефективності банківської системи України [Текст] / Т. В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 4 (47). Одеса: ОНЕУ, 2012. – С. 73-79.
55. Погорелова, Т.В. До питання статистичного оцінювання концентрації та диференціації банківського капіталу [Текст] / Т. В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 35. Одеса: ОДЕУ, 2009. – С. 442-446.
56. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Соляр В.В. Основи банківської справи: Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.
57. Погорелова, Т. В. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України за допомогою статистичних методів [Текст] / Т. В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. – Одеса, 2014. – Вип. 2 (53). – С. 251-258.
58. Підгорний, А. З. Удосконалення методології статистичного оцінювання розвитку регіону: звіт про НДР (проміжн.) [Текст] / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, К. В. Семенова та інші. – Одеса, 2014. – 118 с.

- 59.Янковой, А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие [Текст] . – Одесса: ОНЭУ, ротапринт, 2014. – 250 с.
- 60.Погорєлова, Т. В. Статистичні методи оцінювання фінансової діяльності підприємств та організацій [Текст] / Т. В. Погорєлова // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2007. – Вип. 25. – С. 276-282.
- 61.Підгорний, А. З. Теорія статистики: навчальний посібник [Текст] / А. З. Підгорний. – Одеса, 2001. – 140 с.
- 62.Алексєєнко М. Актуальні питання депозитного формування ресурсної бази банків [Текст] / М. Алексєєнко // Банківська справа. – 2013. – №3. – С. 34-42.